

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 14 • Perjantaina 11. heinäkuuta 2008

59. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Tauno Äikää 9.12.1917-24.6.2008

"Tauno Äikää oli legendaarinen hahmo aloittaessani opiskeluni 1970-luvun loppupuolella. Mieheeni on jäänyt tuolta ajalta hänen konserttinsa Kuopion tuomiokirkossa, jossa suuret Bach-tulkinnat ja erityisesti Franckin fantastinen a-molli-koraalin tulkinta saivat katon nousemaan ja tilan värähtelemään tavalla, jota olen harvoin – jos koskaan – saanut kokea sen jälkeen niin vahvana.

Tauno Äikää kuuluu suurten tulkintojensa ansiosta aikansa kärkiurkureihin maailmassa. Hänen herrasmiesmäinen käytöksensä, fantastinen huumorinsa ja aina kannustava asenteensa nuorempia kollegojaan kohtaan olkoon meille kaikille esimerkkinä ja esikuvana vielä pitkään.

Tämä levy on kunnianosoitus suurelle suomalaiselle urkurille ja hänen taiteelleen."

Lahdessa 9.11.2007
Kalevi Kiviniemi

Oheiset urkutaiteilija Kalevi Kiviniemen sanat on painettu hänen tuottamansa "Tauno Äikää – Johanneksen urut" -levyn esitteeseen.

Kurkijokelaisten evakkokodista perinnetalo Vampulaan

Vampulan viimeinen perinteinen karjalainen pika-asutusrakennus on kunnostettu ja otettu käyttöön. Kurkijoen evakkokodista aiotaan tehdä perinnetalo, joka on kertomassa sodan jälkeisestä karjalaisten evakkojen sijoittumisesta paikkakunnalle.

Vampulan Karjalaisten puheenjohtaja Paavo Tuunanen, hallituksen jäsen ja puuhamies Erkki Poutanen ja rakennuksen omistavan Jouko Tuovolan säätiön hallituksen puheenjohtaja Jorma Vähä-Heikkilä kertovat, että tämä rakennus on ainoa tällainen talo, mikä on jäljellä Vampulassa.

Vampulaan tuli pitkästi yli 500 evakkoa, joista suurin osa Kurkijoen eteläosassa lähellä Laatokan rannalla sijainneista Vätkän ja Tervun kylistä. Joitakin perheitä tuli myös pitäjän pohjoisosasta. Tämän seurauksena Vampulan väkiluku oli korkeimmillaan vuonna 1948.

Pitäjään perustettiin 75 pika-asutustilaa, joista yhden saivat hallintaansa Antti ja Elli Toiviainen. Tila oli tyypillinen pika-asutustila, missä oli 10 ha peltoa, parin hehtaarin kokoinen mäki talon paikaksi sekä 7-8 hehtaarin metsäpallo, mikä oli Vampulassa usein vähän erillään muusta tilasta.

Erkki Poutanen on saanut selvillä, että Toiviasten ta-

lon rakensivat sodan jälkeen joko vuonna 1946 tai 1947 kurkijokelaiset veljekset Pekka ja Tauno Laukkanen sekä Sulo Pakkanen. Rakennustahti oli yleensä sellainen, että talvella ajettiin puut paikalle. Kesän aikana alettiin veistää hirsistä, ja syksyllä rakennus oli valmis.

Työn jäljestä näkee, että tekijät ovat olleet ammattimiehiä. Näkyvillä olevan puhdistetun navetan seinähirret on valtavasta lukumäärästä huolimatta veistetty hämmästyttävän tasaiseksi. Hirsien millien ohuet raot ovat niin tasaisen tiiviitä, että painepesurilla pestäessäkin tiivisteet eivät lähteneet pois.

Tyypillinen pika-asutustalo

Rakennus on tyypillinen pika-asutustalo. Toiseen päähän, tai vaihtoehtoisesti keskelle rakennusta, tehtiin keittiön ja huoneen käsittänyt tilapäinen asunto. Saman katon olivat navetta ja tilat hevoselle ja toisessa päässä suuli. Välikatot tehtiin niin vahvoiksi, että vinttiin voitiin ajaa hevosella.

Heinien säilöminen välikaton päällä toimi samalla myös eristeenä. Tätä ratkaisua puolsi se, että oli tärkeää saada tilan toiminta ja tuotanto käyntiin, koska rahaakin oli saatava. Yleensä noin kymmenen vuoden kuluessa rakennettiin ns.

tyyppitalo viereen, ja vanha asuintila muutettiin karjakeittiöksi tai muuten tilan tarpeisiin sopivaksi.

Toiviaisenkin väliaikaiseksi tarkoitettua asunnossa elivät avioparin lisäksi isovanhemmat ja vuosien mittaan syntyneet lapset. Tänä päivänä ei tulisi kukaan, että kolme suku-

polvea asuisi keittiön ja kamarin käsittävissä kodissa useita vuosia yhdessä.

Toiviaiset asuivat kahden huoneen asunnossaan rakentamatta uutta taloa. Myös talon vinttitiloihin johtava hevosella ajettava silta jäi rakentamatta, vaikka pariovet ylhäällä päädissä kertovat sen olleen

Tässä lehdessä mm.

Kyläkeinukysely	3
Hiitola-juhla 2.-3.8. Porissa	5
Kurkijokelaiset Oksassa:	4-5
Aikapyörällä Karjalaan	4
Tauno Äikää 1917-2008	6-7
Marttana maailmalla	8

Seuraavat Kurkijokelaiset ilmestyvät
1.8., 15.8., 29.8., 12.9., ...

Toimitus ja puhelimet
KIINNI.
Auki jälleen ti 22.7. -->

suunnitelmissa.

Vuonna 1973 Jouko Tuovola osti tilan. Kaupan yhteydessä vanhalle parille jäi elinikäinen asumisoikeus. Rakennus siirtyi heidän kuolemansa jälkeen Jouko Tuovolan säätiölle. Nämä vaiheet ovat yhtenä syynä siihen, että rakennus on säilynyt alkuperäisessä muodossaan. Esimerkiksi keittiössä on vielä 1940-luvulla tehty hella, jossa on suuri uuni karjalaisten uuniruokien ja piirakoiden paistoa varten.

Perinnetaloksi kunnostettu

Jouko Tuovolan säätiön pj Jorma Vähä-Heikkilä on kunnostanut taloa toista vuotta talkoilla. Hän kertoo, että esimerkiksi navetan hirsret on pesty painepesurilla.

Lehmien syöttökaukalot on peitetty ja tehty makuupaikoiksi. Näin rakennuksen suuri eläinten pitoon käytetty osa on saatu viihtyisäksi oleskelutilaksi.

Kunnostettu rakennus on hänen mukaansa tarkoitettu kaikille halukkaille kesäaikana pienimuotoisia tapahtumia varten. Vaikka Vähä-Heikkilän juuret eivät olekaan Karjalassa, hän haluaa, että rakennuksen avulla siirretään karjalaisperinnettä nuoremmille sukupolville.

– Seinille lisätään joitakin tauluja tai esitteitä, joissa kerrotaan evakkoon tulosta ja elämisen aloittamisesta sekä pika-asutustilojen synnystä. Tarkoitus on, että ihmiset näkisivät, millainen oli evakkoon tulleiden en-

Jatkuu siv. 5

Tyypillinen Vampulaan noussut karjalainen pika-asutustilan rakennus, missä asunto oli joko päädissä tai keskellä. Päädissä ylhäällä oleville kaksoisoville johti hevosella ajettava silta.

11.7.2008

Urkutaitelijamme on poissa

Samana päivänä, kun edellinen Kurkijokelainen ilmestyi, saimme suruviestin Espoosta: Tauno Äikää oli muutamaa päivää aiemmin lähtenyt tuonilmaisiin. Tauno Äikää oli hyvin vaatimaton persoona, mutta valloittava herrasmies. Sain tavata hänet muutaman kerran henkilökohtaisesti sekä puhella joitakin kertoja hänen kanssaan puhelimesta. Hän sai keskustelukumppaninsa hyvälle mielelle, ainakin minä muistan lämpimästi noita muutamia keskustelujamme. Kun olen saanut kuulla, missä kaikissa hienoissa tilaisuuksissa ja paikoissa hän on juhlistuna esiintynyt ollut, en voi muuta kuin ihmetellä hänen tapaansa olla tuomatta itseään esille.

Myös Kurkijoki-Seura on ikuisesti kiitollinen niistä monituisista kerroista, jolloin se sai nauttia Kurkijoen Ihojärvellä syntyneen ja myöhemmin maailmanmaineeseen nousseen urkuritaitelijan esityksistä sekä monista säestyksistä Seuran joulujuhliin. Tauno Äikään "vanavedessä" saatiin kuulla myös monia taitavia solisteja. Kun Seuralla oli tarjota hyvä säestäjä, oli solistikin helppo lähteä juhlaan esiintymään. Kurkijoki-Seura nimitti Tauno Äikään kunniajäsenekseen viime joulujuhlassaan, jota vietettiin Äikään 90-vuotispäivänä 9.12.2007.

"Hämärässä, pimeiden päivien varjossa syntyvät valon lapset, jotka loistavat valoa toisille."

Hanna Ekola

Tauno Äikää oli loppuun asti karjalainen, kurkijokelainen sekä sotaveteraani, väepeli, joka siis taisteli rintamalla siinä kuin kuka tahansa kotimaansa puolustaja. Hän ei siis todellakaan ollut sodassa toisten sotilaiden viihdyttäjänä, vaan taistelijana yleten väpeleksi. Karjalaisten ja karjalaisuuden säilyttämisen eteen tekemästään työstä hänelle luovutettiin vuonna 1978 Karjalan Liiton kultainen ansiomerkki nro 183.

Tauno Äikää on siunattu hänen luonteelleen tyyppisellä tavalla omasta tahdostaan vain läheisimpien omaisten läsnä ollessa hänelle niin tutussa kirkossa Johanneksen kirkossa Helsingissä. Hänen toivomuksestaan siunaustilaisuudessa ei arkkulle laskettu kukkia. Arkkua koristi vain yksinkertainen sinivalkoinen kukka-asetelma. Matkalla krematorioon arkkua kuljettanut auto kävi kunniakäynnillä Hieta-niemen hautausmaalla Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä, mikä oli niin ikään ollut Tauno Äikään nimenomainen toive. Korutonta, mutta vaikuttavaa niin kuin hänen koko elämänsä. Hyvää iäisyysmatkaa Siulle, Tauno, toivottavat kaikki kurkijokelaiset ympäri maailman!

Raija Hjelm

Hartaus sunnuntaiksi 13.7.
9. sunnuntai helluntaista

Navigoimassa

Merenkulku on monella tapaa haastavaa. Laivojen koot ovat aikojen saatossa aina vain kasvaneet. Työ on muuttunut tehokkuutta ja nopeutta korostavaksi toiminnaksi, josta vanha merenkulkuromantiikka on välillä varsin kaukana. Laivoja ohjataan brygältä eli komentosillalta tietokoneiden avulla. Muutoksen keskellä on kuitenkin yhä olemaista tuntea reitit, löytää väylät ja seurata ympäristöä.

Samalla tavalla ihminen joutuu elämässään etsimään oikeita väyliä ja välttämään karikoita. Toisaalta reitin varrella joudumme kohtaamaan aina yllättäviä tilanteita, joille emme oikeastaan itse voi yhtään mitään. Tämän kaiken keskellä on nykyään muotia puhua elämänhallinnasta, joka korostaa ihmisen omaa kykyä ja taitoa selvitä elämässään eteenpäin.

Meitä opetetaan siihen, kuinka voimme välttää myrskyjä ja karikoita sekä niiden yllättäessä selviytyä niistä eteenpäin. Näitä taitoja toki tarvitsemme, ja niitä voimme harjoitella. Jossain kuitenkin tulee myös raja vastaan. Vaikka ihminen mielellään haluaa olla vahva ja uskoa omien kykyjensä kantavuuteen loppuun asti, on muutkin vaihtoehdot otettava huomioon.

Totuus ja harha ovat pyhän teemana. Ihmisen elämä on jatkuvaa totuuden etsimistä, sen löytämistä ja kadottamista. Harhaan joutuminen tai eksyminen ovat myös osa elämäämme, mitä se sitten omalla kohdallamme tarkoittaakaan. On luonnollista, että myös elämän peruskysymyksissä ja elämänkatsomuksellisissa asioissa etsimme totuutta. Se on ihmisen, ajattelevan ja ymmärtävän olennon tehtävä. Toisaalta totuuden etsiminen on elämänmittainen matka. Joku viisas on sanonut: "Uskokaat niitä, jotka etsivät totuutta, epäilkää niitä, jotka ovat sen löytäneet."

Jeesus kehottaa meitä vuorisaarnassa menemään sisään ahtaasta portista. Samalla hän varoittaa laveasta portista ja sanoo sen vievän kadotukseen. Mistä me lopulta osaamme erottaa ahtaan ja lavean portin? Kuvaako ahdas portti sitä, mitä me oikeastaan iankaikkisen elämän tietä ja porttia etsiessämme tarvitsemme?

Jumala ei portilla katso meidän varustustamme ja elämänmatkallamme keräämiämme ansioita. Jos ahdas portti avautuu meille, emme tarvitse muuta kuin itsemme. Kristuksessa on kaikki muu. Tärkeää ei silloin ole edes se, olemmeko löytäneet totuuden.

Toisarvoista on sekin, kuinka olemme omassa elämässämme selvinneet myrskyistä ja karikoista. Oman elämämme navigointi ei vielä vie meitä ahtaasta portista läpi, emmekä löydä sitä tietokoneilla. Oikean ja väärän, totuuden ja harhan erottaminen ei meiltä omin voimin onnistu. Olennaista sen sijaan on, että Jumala kutsuu meitä ja Kristus vie elämään ahtaankin portin läpi.

Olli-Pekka Silfverhuth

Kirjoittaja on Hampurin Merimieskirkon johtaja ja merimiespastori.

Kuolleita

Rakkaamme

Johannes "Jussi" RIIKONEN

* 25.9.1920 Kurkijoella
† 31.5.2008 Loimaalla

Lämmöllä muistaen
Rauha
Pekka perheineen
Paula perheineen
Riitta perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

Isäni valtakunta
lohdutus,
siellä hiljaisinkin sana,
kaislan laulu tuulessa
tarttuu sieluun
eikä sairautta enää ole.
Niilo Rauhala

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta. Erityiskiitos Hoitokoti Mariialle Jussin hyvästä hoidosta. Kiitos myös muille häntä hoitaneille.

Rakkaamme

Tauno ÄIKÄÄ

* 9.12.1917 Kurkijoki
† 24.6.2008 Espoo

Kiittäen ja kaivaten

Sirpa, Jan, Jenni
Ermo
Lyyli-sisar

Hyvä on Jumalaamme sävelin kiittää,
ihana on virittää ylistyslaulu!
(Ps. 147:1)

Sävel henkesi herkylle korkeudesta
suo aavistuksia aamun sen,
mi aukee, kun maallisen kahlehesta
on kerran irtoava iäinen.
(Viljo Kojo)

Siunaus toimitettu Helsingin Johanneksen kirkossa läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

Kaipuu saa näkyä

PALVELEMME

Ma - Pe 9 - 17
La 9 - 13

LOIMAAN KIVI

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 261

Karjalaisten kirkkopyhä Vampulassa

Sunnuntaina 27.7. klo 19 alkaen vietetään Vampulassa perinteistä karjalaista kirkkoiltaa. Ilta alkaa kirkossa sanajumalanpalveluksella, jonka toimittaa kirkkoherra Keijo Plit. Kanttorina toimii Sirpa Honkanen, karjalaiset avustavat.

Jumalanpalveluksen jälkeen juodaan kirkkokahvit seurakuntatalolla. Ohjelmatuokiassa esiintyy muun muassa kanttori Katri Rajala (o.s. Keloniemi). Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Liisa Koistinen, Lauri Laukkanen,
Tapio Nikkari, Jaakko Taitonen ja Leena Virtanen

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoimena: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitset annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 35 euroa
6 kk..... 20 euroa
3 kk..... 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualla 46 euroa

toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kenen presidenttikaudella Urho Kekkosen kansallispuisto perustettiin?
2. Mitkä eläimet levittävät borrelioosia?
3. Mikä salmi erottaa Välimeren Atlantista?
4. Minkä elimen sairaus on akne?
5. Mistä ikivanhasta maantieteellisestä nimestä Palestiina juontuu?
6. Mikä paikka on kapyysi?
7. Mikä on presidentti Martti Ahtisaaren synnyinkaupunki?
8. Mikä on raivotaudin toinen suomenkielinen nimi?
9. Minkä alueen asukkaat on Suomessa vapautettu asevelvollisuudesta?
10. Mitä tärkeää vitamiinia ihminen saa auringonvalosta?

Sanan Voimaa

11.7. Älä pelkää. Minä olen ensimmäinen ja viimeinen, iäti elävä. Minä olen kuollut, mutta nyt minä elän, elän aina ja ikuisesti. Minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet. Ilm. 1:17-18

12.7. Te, jotka rakastatte Herraa, vihatkaa pahaa! Herra on omiensa turva, hän pelastaa heidät pahojen käsistä. Päivä koittaa vanhurskaille, ilo niille, joiden sydän on puhdas. Ps. 97:10-11

13.7. Jeesus sanoo: "Menkää sisään ahtaasta portista. Monet menevät avarasta portista ja laveaa tietä, mutta se vie kadotukseen." Matt. 7:13

14.7. Karmelinvuorella Elia kääntyi kansan puoleen ja sanoi: "Kuinka kauan te horjutte puolelta toiselle? Jos Herra on Jumala, seuratkaa häntä, jos taas Baal, seuratkaa sitten häntä!" 1. Kun. 18:21

15.7. Aamusta keskipäivään saakka he sitten kutsuivat Baalia huutaen: "Baal, Baal, vastaa meille!" Ei kuulunut ääntä, ei tullut vastausta, vaikka he hypivät paikalle rakennetun alttarin ympärillä. 1. Kun. 18:26

16.7. Silloin Herran tuli iski alas. Se söi polttouhrin ja puut sekä alttarin kivet ja mullan ja nuoli ojasta veden. Kun kansa näki tämän, kaikki heittäytyivät kasvoilleen ja huusivat: "Herra on Jumala!" 1. Kun. 18:38-39

17.7. Olkaamme siis varuillamme. Jumalan lupaus, että pääsemme hänen lepopaikkaansa, on vielä täyttyvä, eikä yksikään teistä saa jättää taipaleelle. Hepr. 4:1

18.7. Jumalan kansalla on siis yhä sapattijuhla edessään. Se, joka pääsee levon maahan, saa levätä kaikkien töidensä jälkeen niin kuin Jumalakin työnsä tehtyään. Hepr. 4:9-10

19.7. Hurskaat kukoistavat kuin palmupuuta, kasvavat korkealle kuin Libanonin setrit. Heidät on istutettu Herran temppeleihin, he kukoistavat Jumalamme esipihoilla. Ps. 92:13-14

20.7. Yhdelle hän antoi viisi talenttia hopeaa, toiselle kaksi ja kolmannelle yhden, kullekin hänen kykyjensä mukaan. Matt. 25:15

21.7. Isäntä sanoi hänelle: "Hyvin tehty! Olet hyvä ja luotettava palvelija. Vähässä olet ollut uskollinen, minä panen sinut paljon haltijaksi. Tule herrasi ilojuhlaan!" Matt. 25:23

22.7. Syntiä tekee se, joka lähimmäistään halveksii, autuus se, joka köyhää säälii. Joka pahaan pyrkii, kulkee harhaan, joka pyrkii hyvään, saa rakkautta. Sananl. 14:21-22

23.7. Luotettava todistaja pelastaa ihmishenkiä, valehtelija johtaa oikeuden harhaan. Joka heikkoa sortaa, herjaa hänen Luojaansa, joka Luojaa kunnioittaa, armahtaa köyhää. Sananl. 14:25, 31

24.7. Tehän tunnutte Herramme Jeesuksen Kristuksen armon: hän oli rikas mutta tuli köyhäksi teidän vuoksenne, jotta te rikastuisitte hänen köyhyydestään. 2. Kor. 8:9

25.7. Jos antajalla on hyvä tahtoa, hänen lahjaansa pidetään arvossa sen mukaan, mitä hänellä on, eikä vaadita sellaista, mitä hänellä ei ole. 2. Kor. 8:12

26.7. Sinun liittäsi on ihmeellinen, siksi minä tahdon uskollisesti pysyä siinä. Kun sinun sanasi avautuu, se valaisee, tyhmäkin saa siitä ymmärrystä. Ps. 119:129-130

27.7. Samoin Israelissa oli monta spitaalista profeetta Elisän aikana, mutta yhtäkään heistä ei puhdistettu, ainoastaan Naaman, joka oli syyrialainen. Luuk. 4:27

28.7. He ryntäsivät paikaltaan, ajoivat Jeesuksen ulos kaupungista ja veivät hänet jyrkänteelle syötäkseen hänet sieltä alas; kaupunki näet oli rakennettu vuorelle. Luuk. 4:29

29.7. Näin sanoo Herra: - Pysähtykää ja katsokaa, minne olette menossa, ottakaa oppia menneistä ajoista! Valitkaa oikea tie ja kulkekaa sitä, niin löydätte rauhan. Jer. 6:16

30.7. Kuule, maa! Minä tuon onnettomuuden tälle kansalle - se on seuraus sen omista pahoista ajatuksista. Se ei ole totellut minun sanojani, ja lakini se on hylännyt. Jer. 6:19

31.7. Sanot ehkä, että nuo oksat katkaistiin, jotta sinut voitaisiin oksastaa. Se on totta. Ne katkaistiin pois epäuskonsa tähden, mutta sinä pysyt, kun uskot. Älä silti ole ylimielinen, vaan pelkää! Room. 11:19-20

Perheutisia

Kiti Salonen Alastaron Virtaalta kirjoitti ylioppilaaksi Lautakylän lukiossa Huittisissa. Kitin ukki Mikko Poutanen oli kotoisin Tervusta ja mummo Katri Poutanen (o.s. Kokkonen) oli syntynyt Jaakkiman (myöhemmin Lumivaaran) Kalksalossa.

Muistettavaa

Kurkijoki-museo auki ensi su 13.7. klo 12-16 Loimaalla, Kojonperäntie 446. Avoinna myös pitäjäjuhlaviikonloppuna 9.-10.8. La 9.8. klo 12-18, su 10.8. klo 11-13 ja klo 15-18. Muulloin sopimuksen mukaan. Tiedustella voi Eino Vepsälä puh. 0500-875 211, Antti Eklundilta puh. 050-342 6608 tai lehden toimituksesta.

Kurkijoen Marttayhdistyksen tatterimatkan aikataulu. Niinimäen bussi lähtee Pöytyältä la 26.7. klo 13, Hirvikoski klo 13.20, Loimaan tori klo 13.30, Mellilän risteys klo 13.40 ja Kyrön tori klo 13.50.

Kalaturjet kok. la 26.7. klo 17 Yläneellä Veljesrannassa. Vietetään iltaa seurustellen, erilaisten pelien, saunomisen ja grillauksen merkeissä. Yöpymissä omin varustein. Su klo 9 onkikilpailu. Keittolounas. Ilm. osallistumisesta. Veneitä toivotaan tuotavan mukana.

Hiitolan pitäjäjuhla 2.-3.8. Porissa.

Hiitolaiset ry järjestää matkan Helsingistä Hiitolanjoelle 9.-10.8. Vielä muutama paikka vapaana. Yöpyminen Suomen puolella Parikkalan Särkisalmisä. Rautjärvellä kuljetaan Hiitolanjoen maisemapolku, mukana opas. Mukaan pääsee myös matkan varrelta. Tied. ja ilm. viim. 26.7. Marja Toivonen, puh. 040-721 6372 tai marja.toivonen@kolumbus.fi.

Kurkijokelaisten 62. pitäjäjuhla 9.-10.8. Loimaalla. Muistojen iltoilla 9.8. klo 19 Loimaan yhteiskoululla. Juhlamessu su 10.8. klo 10 Loimaan kaupunginkirkosta, josta lähetetään kukkatervehdykset muistomerkeille. Pitäjäjuhla su 10.8. klo 13 alkaen Loimaan yhteiskoululla. Katso ilmoittelua Kurkijokelaisissa.

Pitäjäjuhliden aikaan on mahdollista majoitua Hirvikoskella Loimaan Evankelisella Kansanopistolla (puh. (02) 762 7217) tai kaupungin keskustassa oppilasarjoissa, josta on lyhyehkot matkat kirkkoon ja yhteiskoululle. Asuntolassa on vuokrattavana kolme huoneistoa, joissa kussakin majoitustilat neljälle sekä keittiö. Yksi huoneisto maksaa 50 euroa vuorokaudelta (omatoiminen ruokailu). Nopeimmille 12 varaajalle. Varaukset Olli-Pekka Rastaalta, puh. 050-350 0725.

Kyläkeinut Tietoja ja piirustuksia kaivataan

Loimaan Kauhanojan kylällä on herätelty henkiin vanhoja "helavalkeita", joihin nuorisoon ennen vanhaan kokoon tuli helatorstaisin piirileikkimään ja viettämään aikaa yhdessä. Tällainen vanha piirileikkipaikka sijaitsee Pekka Ahokkaan omistaman Kalliomäen tilan asuinrakennusten vieressä. Ennen kyseisillä paikoilla oli myös kyläkeinu.

Pekka kaipaa kylätoimikunnan puheenjohtajan ominaisuudessa mahdollisia piirustuksia erilaisista keinoista. Kenties Kauhanojan hyppymäen rakenteisiin voisi pystyttää vanhan ajan toimivan kyläkeinun.

Viime vuoden helators-

taina Loimaan Karjalakuoro oli laulamassa kyseisellä kalliolla. Tuolloin filosofian maisteri Raija Kouri piti mielenkiintoisen esitelmän vanhoista piirileikkimenoista. Markku Ahokas ja Esko Lentonen laulattivat yleisöä kitara- ja hanurisäestyksin. Kahviakin nautittiin.

Tarkoitus olisi uusia tapahtuma ensi vuonna 2009, joten "keinuterveiset" ovat tervetulleita osoitteella Pekka Ahokas, Kalliomäentie 38, 32200 LOIMAA tai sähköpostilla pekka.ahokas@loimaa.fi.

Oliko Kurkijoella kyläkeinuja? Tietoa niistä voi lähettää lehden toimitukseen.

Kaikkiihastää

Kuulkaaha, ku mie haastan, mite miu käi, ko olin tulos Tampereeltä kyläreissult kotiin. Mäni ihä oikijaa aikaa asemal, ostin piletin ja kahoin laiturin, mist juna lähtöä Turkuu. A, tuosha se juna jo seisooki, kyles lakkoo Turku-Tampere-Turku. No muuta ko ehtimää oikeeta vaunuu. Ihmettelin kyl vähä, mite lyhyt se juna ol.

Istuin muina miehinä eräälä paika, palton otin pois, ja käin kottiotummaa. Sit tul kuulutus: "Tämä juna on paikallisjuna Poriin jne." Ei muuta, ku palttoo kainaloo, kimpusut keral ja pyryperää ulos. Ei huvittant just sillo lähtii Porri. Tietyst Turun juna ol kerent just lähtii, jot ei muuta ko vaihtamaa piletin lähtöaika ja paikkalippu. Sit kyl pääsin ihä oikihe junnaa ja vaunuloitaki löyty tarpeeksi.

Onks teil kellekää käynt

tälviisi? Ensimmäine kerta se ol miulleki. Tampereen asemal on remontti mänös, siel ei kaik oo ihä ennallaa. Olinha näät ihä varma, et tästä laiturist se oikii juna lähtöö.

Kaikkii sitä sattuu, mut mitäs näist, naurulha nää pittää kuitata, ku ei käynt sen hullumast. Kottii pääsin, vaik vähä epäristillissee aikaa, mut kuitteki. Mitä täst opin? Pittää panna lasit silmil seuraaval kerral ja kahtuu kaks kertaa lähtötauluu.

Tietyst kaik, ketkä miut tunnistaat, sannoot: "Onks seki jo noi höperöks tult, eihä hää oo vielä ehkeis nii jari vanhakaa." No, viel ei oo hupsun paperloita virallisest kirjutettu. Ei täs ole suurta hättää, toivon nii.

Anja

Evakkoperheen arki

Evakkoperheen arkielämää sanoin ja kuvin –niminen monistekirjanen ilmestyi kesäkuun alussa. Aineiston kirjaseen ovat koonneet Jukka Junnola ja Paula Penttilä. Sanontojen pohjalta Pekka Junnola on piirtänyt kuvat. Idea kirjasesta syntyi Valkealan Karjalaseura ry:n viime elokuussa pidetyn Karjalainen iltpäivä -ohjelman pohjalta. Kirjanen on osaltaan

kunnianosoitus raivaajasukupolvelle ja sen jättämälle perinteelle. Kirjaseen tekijät toivovat, että kirjaseen innostaisi jälkipolvia muistelemaan omien vanhempiensa evakkoaikaa ja heidän kotiseutuaan. Perimätieto sieltä on vaalimisen arvoista!

Kuultokantista, A4-kokoa olevaa kirjasta voi tilata puh. 0400-846 419/Penttilä. Hintaa 10 € + postikulut.

140 vuotta lauantaina 12.7.2008

ja tästä jo yli 100 vuotta yhdessä – "ei virallisest, mut torellisest".

Ystävät, sukulaiset, naapurit ja tuttavat, tervetuloa kylään Paattisten Mäntysaarentie 84. Lohisoppa kuumana klo 13-18, "kaffet ja pullaa saa kans".

Sirkka-Liisa ja Pertti Hongell

Lapinlahden koulussa 1942-43

oppilaina olleet lapset kutsutaan koolle Loimaalle ennen Kurkijokijuhlien Muistojen iltamia lauantaina 9.8. klo 16.30-18.30. Ilm. 3.8. mennessä Kerttu Virtaselle (o.s. Väisänen), puh. (02) 243 4170.

Mellilän Karjalaiset ry:n rantapäivä

sunnuntaina 13.7. klo 12 alkaen Mellilän Seudun Osuuspankin mökillä Hoppulassa. Omat eväät.

Tervetuloa

Hallitus

NIMIPÄIVÄT

pe 11.7. Elli, Noora, Nelli, Eleonoora

la 12.7. Hermanni, Herkko, Herkko

su 13.7. Joel, Ilari, Lari

ma 14.7. Aliisa, Alisa

ti 15.7. Rauni, Rauna

ke 16.7. Reino

to 17.7. Ossi, Ossian

pe 18.7. Riikka

la 19.7. Sari, Saara, Sara, Salla, Salli

su 20.7. Marketta, Maarit, Reetta, Reeta, Maaret, Margareeta

ma 21.7. Johanna, Hanna, Jenni, Jenna, Jonna, Hannele, Hanne, Joanna

ti 22.7. Leena, Matleena, Leeni, Lenita

ke 23.7. Olga, Oili

to 24.7. Kristiina, Tiina, Kirsti, Kirsi, Krista, Kiira

pe 25.7. Jaakko, Jaakob, Jimi, Jaakoppi

la 26.7. Martha

su 27.7. Heidi, Unikeonpäivä

ma 28.7. Atso

ti 29.7. Olavi, Olli, Uolevi, Uoti

ke 30.7. Asta

to 31.7. Helena, Elena

Ilmoittaudu iltpalalle

Tänä vuonna on pitäjäjuhlilla jälleen uutuuksia: Kurkijoen Martat ovat luvanneet valmistaa ennen Muistojen iltamia (9.8. klo 17-19) tar-

jottavaa iltpalaa. Listalla on kinkkukiusaus, pari salaattia, tuoreita sämpylöitä ja ruokajuoma 10 euron hintaan. Mutta koska tällaista ei ole kokeiltu ennen, voitavanaan etukäteisilmoittautumista Kurkijokelaisen toimitukseen, jotta edes

vähän osattaisiin varautua syöjien määrään.

- Kun herkullisen ruoan tuoksi kantautuu lauantai-iltaan Loimaan yhteiskoululla nentään, tuleeko silloin mieleen: "Ois pitänt tehä tillaus ajallaa."

Minna Rantala (vas.) sai henkilökohtaista opastusta Elvi Miikkulaiselta neulakintaan teosta. Mukaan kotiin lähti niin kinnasneula, teko-ohjeet kuin valmiit kintaatkin, joita käytetään kuulemma mallina. Tyttäret Rita ja Riikka (oik.) kokeilivat heti kintaita käteen. Minnan kurkijokelainen isänisän äiti Helmi Tolkki (o.s. Repo) oli Vampulassa opettanut pikkuminnalle neulakintaan tekoa, mutta taito on varttuessa päässyt unohtumaan.

Kurkijokelaiset OKRA:ssa Onnea Terhille ja Ristolle!

Karjalaisuus ja kurkijokelaisuus kiinnostivat OKRA2008-maatalousnäyttelyssä. Kurkijoki-Säätiön osastolla kävi tasaiseen tahtiin vierailijoita. Työnäytökset ja Vesi-Oinas saivat eniten huomiota osakseen.

Elvi Miikkulainen neulakintainen ja Arvi Heionen piiskoineen saivat monet pysähtymään Kurkijoki-osastolle, vaikka näyttelyssä olikin ylenpalttisesti katsottavaa. Joka osastolle oli mahdollista pysähtyä: aika ei olisi yksinkertaisesti kaikkeen riittänyt.

Näyttely keräsi 1300 asukkaan Oripäähän kolmen päivän aikana 46 000 vie-

railijaa, mihin määrään pitää lisätä vielä näytteilleasettajat, joita 250 osastolla oli heitäkin useampi tuhat.

Säätiön osastolla saivat vierailijat vastata kyselyyn, jossa haluttiin tietää kunkin mielenkiinnon kohteita karjalaisuuden saralla. Kurkijokelaisen entinen päätoimittaja Teuvo Ahokas toimi onnettarena, kun vastanneiden joukosta poimittiin tuotepalkintojen voittajat. Onnekkaita olivat Terhi Torikka Helsingistä ja Risto Tuomaala Pälkäneeltä. Palkinnot lähetetään heille heinäkuun loppupuolella. Onnea voittajille!

Kansanedustaja Esko Kiviranta (vas.) tässä on Kurkijoki-Säätiön hallituksessa.

Aikapyörällä Karjalaan!

Kirjoituskilpailun tulokset

Suomen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkiston ja Karjalan Liiton järjestämään kotiseutumattoja koskevaan kirjoituskilpailuun Aikapyörällä Karjalaan saapui aineistoa yhteensä 1 752 sivua 172 vastaajalta. Mukana kirjoituksissa oli myös runsaasti valokuvia ja muuta oheismateriaalia.

Kilpailun voitti Marjatta Valli Lautiosaaresta. Toisen palkinnon saivat Sirkka Keränen Särkisalmesta, Hannu Korte Ruoveden Muroleesta, Tauno Pessi (tekstin kirjoittanut Seija Pessi) Kangasalta sekä Saara Stranius Keiteleeltä.

Kolmannen palkinnon jakoivat Aarni Kettunen Helsingistä, Marja-Leena Kokkola Helsingistä, Martti Saloranta Espoosta sekä Pekka Sihvonen Virroilta. Neljännen palkinnon saivat Kerttu Javanainen Peipohjasta, Maijalisa Kalliomäki Helsingistä, Benjamin Myllyselkä Muhokselta sekä Valto Peiponen Helsingistä.

Lisäksi jaettiin yhdeksän kunniakirjaa, jotka menivät seuraaville: Paanajärvi-Tavajärvi-Seura, Seiskari-Seura ry, Paul Hänninen (Espoo), Sirkka Kuuppo (Lempäälä), Eeva Murto (Ritvala), Marja Paakki (Helsinki), Yrjö Raaska (Lempäälä), Kaisu Rokka (Virolahti) sekä Annikki Saarenmäki (Helsinki)

Kirjoittajat olivat matkustaneet eri puolilla Karjalaa Kannakselta Laatokalle, useat satoja kertoja ja vuosi vuoden jälkeen. Aikapyörällä Karjalaan -aineisto tulee säilymään ainutlaatuisena muistona koko Suomessa tavalla tai toisella kosketaneesta historiallisesta il-

miöstä.

Kilpailu innosti ilahduttavasti monta nuorta ja myös ei-karjalaisyyntyistä vastaamaan. Kotiseutujen matkojen koko kirjo tulee aineistossa hyvin esiin: luvattomat matkat ennen Karjalanmatkailun virallistamista, avustukset, sota-, luonto- ja luostarimatkat. Myös monenlaiset suku- ja pitäjäseurojen matkat ovat nyt tulleet tunnetuiksi jälkipolville.

Aikapyörällä Karjalaan-kirjoituskilpailun tuomariston kuuluivat Liisa Lehto ja Senni Timonen Suomalaisen Kirjallisuuden Seurasta sekä Mervi Piipponen Karjalan Liitosta. Palkinnot jaettiin Karjalan Liiton kesäpäivillä Tampere Areenalla. Pääpalkintona oli matkalahjakortti Karjalaan, muut palkinnot olivat kirjoja.

Oheissa lyhyet näytteet voittaneesta ja kahdesta toisen palkinnon saaneesta kirjoituksesta.

Kertomus kolmesta matkasta Karjalaan

”Ensi kerran Karjalassa 1969. Matka 1960-luvun vasemmistoradikalismien hengessä”, ”Toinen matka Karjalaan 2000. Rakkaus Karjalaan herää” sekä ”Kolmas matka Karjalaan 2007. Vihdoinkin Lahdenpohjaan”

Vasta nyt, 67-vuotiaana mummona tajusin seisovani sen kirkon edessä, joka oli äitini suvun kirkko, jossa äitini oli päässyt ripille ja jossa omat vanhempani oli vihitty avioliittoon ja jossa oma mummoni oli siunattu hautaan ja jossa isäni kävi nuorena soittamassa urkujia. - - Jaakkiman kirkolla minusta, kesällä 1939 Helsingissä syntyneestä pohjalaisesta, tuli karjalainen.

En minä voi olla yksinomaan pohjalainen, vaikka isäni ja kotini oli siellä. Karjalainen äitini vaikuttaa minussa ja minun kauttani. Olen nyt siitä täysin selvillä. Tämän kolmannen Karjalanmatkani jälkeen tunnen löytäneeni kotimaan. Sen etsiminen kesti kauan ja tunsin koko elämäni juuretomuutta kaikkialla missä olin. Jaakkiman kirkolla en sitä enää ollut. Osa minusta on peräisin Karjalasta, äidinmaasta.

Voittajatekstissä kiteytyy eräs monien muidenkin kirjoittajien keskeisteemoista: Karjalan merkitys oman elämän, identiteetin, juurien ja henkisen kodin löytymisenä. Lapsuudenkodin pohjalaisessa pappilamiljöössä äidin katkeruuden ilmaus oli provosoiva ja vaikuttava: Karjalan pienoislippu puolitangossa kirjahyllyssä muistutti jatkuvasti menetetystä ja iäksi kadonneesta kotiseudusta.

Tarvitaan useiden keskenään ristiriitaisten ajatusten selvittelyä, nuoruuden radikalismia, lehtityötä maailmalla ja äidin kuolema, kunnes kolmen eri elämänvaiheissa tehdyn Karjalanmatkan jälkeen Jaakkiman Lahdenpohjassa vuonna 2007 kaikki loksahda kohdalleen. Hieno, elämäntähtäminen teksti! Mukana on myös runsas, eri aikakausilta oleva valokuva-aineisto.

Kun Juho Karjalassa kävi

Toisen palkinnon voittanut Tauno Pessin kirjoitus (teksti Seija Pessin).

Kotona seuraavana aamuna varhain Eeva heräsi väsyneenä. Pitää mennä katsomaan vanhaa isää. ettei vaan mitään ole sattunut

Kirjoituskilpailun voittaja Marjatta Valli kuvassa kukkakimpun kanssa. Toinen oikealta Tauno Pessi vierellään Seija Pessi. Seijan vieressä Hannu Korte.

rasittavan matkan jälkeen. Pappa olikin jo herännyt, keittänyt kahvit ja purki matkatavaroitaan: ”Ens kesänä myö männääkii Kortsuon kautta.”

Mainio kuvaus, jossa 91-vuotiaan päähenkilön, Juho Paukkusen tokaisut rydyttävät kertontaa. Matka suuntautuu Kaukolan Ojajärven kylään, Paukkusen ennen sotia viljelemälle tilalle. Mukana ovat tytär ja vävy, nuorempia sukulaisia sekä sisaren pojanpoika hämäläisen vaimonsa, kertomuksen kirjoittajan kanssa. Varustaudutaan, hankitaan moottoroitu pyörätuoli, ajetaan läpi kurakoiden ristimerkkejä tehden ja päästään vihdoinkin kotipaikalle.

Juho kertoo, missä olivat olleet portaat, missä puuliiteri, navetta ja miten tie oikein tulikaan pihapiiriin ja mistä suunnasta naapurit oikaisivat oikopolulle Ojajärvelle mennessään. Paluumatka tekee jo tiukkaa, Juhoa kannetaan kultatuolissa ja lopulta vastustuksesta huolimatta vävyn reppuselässä. Eloisa, huumoripitoinen ja liikuttava kuvaus aitosuomalaisesta sisusta – iästä viisi.

Ensimmäistä kertaa Kaukolassa Kortesuolla

Toisen palkinnon voittanut kirjoitus, tekijä Hannu Korte, s. 1947 Siikainen.

Ja niin matka alkoi. Meillä Laurin kanssa oli tummat vaatteet päällä, jotta emme olisi erottuneet venäläisistä. Poikia oli kaksi sen vuoksi, että kahdestaan hoitivat paremmin puhumisen miliisin kanssa, eikä herättänyt niinkään paljon epäilyksiä, kun auto oli täynnä. Olimme ikään kuin lomamatkalla. Lauri keksi pirskotella vodkaa paidoillemme, jotta haaju levisi koko autoon. Hengessä mukana ollen olimme miliisitarkastuksissa aina ”tiedottomassa tilassa” torkkuen takapenkillä. Pojat hoitivat puhumisen aina kun komennettiin kiväärillä uhaten ulos autosta. Tuli mieleen laulu ”On ikävä seisoa näin kiväärin piippua päin”.

- - Suomen tullissa oli vain yksi naispoliisi. Oli katketa naurusta. Meillä oli pitkä parta, mustat vaatteet harmaana Kannaksen pölystä, ikkunat auki helteen takia.

Olimme hurjanlainen näky. Sanoi minkä naurultaan ehti: ”Ovat pojat tainneet olla vähän pitkään reissussa.” Kotimatka sujui hyvin. Kotona vähän ihmeteltiin, kun olimme vuorokauden myöhässä.

Huiksia nostattavan jännittävä kuvaus salamatkasta omalla autolla Leningradista Tallinnaan, Viipurin, Terijoen, Sakkolan ja Räisälän kautta Kaukolaan vuonna 1986. Paikallisten oppaiden kyydissä pojat reissaavat Viron kautta kohti Kaukolan sukumaita apunaan ”vuodelta 1938 oleva Kaukolan kartta, jolla on johdettu tykistötulpa Kannaksella”.

Matkantekoa hidastavat kuoppaiset tiet, miliisit, bensapula, sotaharjoitukset ja ylinopeussakko, joka hoidetaan tyylikkäästi tupakansytyttimellä. Silti raja sulkeutuu ja pojat joutuvat viettämään ylimääräisen yön rajalla. Tsekkiläinen ruokakalusto jää Venäjän tulliin – turha kysellä perään. Hurja reissu, mutta tulipahan tehtyä.

Harri Kekki

Marjo Matikainen-Kallström puhuu myös Hiitola-juhlilla

Hiitola-Säätiö ja Hiitolan Pitäjäseura ry järjestävät 61. Hiitolan pitäjäjuhlat Porissa 2.-3.8.2008. Hiitolan Pitäjäseuran hallituksen puheenjohtaja Jouko Hämäläinen kertoo, että juhlapuhujaksi saapuu Karjalan Liiton hallituksen varapuheenjohtaja Marjo Matikainen-Kallström. Juhlien tapahtumapaikkana on edellisvuoden tapaan Luvianpuistokatu 1:ssä sijaitseva Kauppaoppilaitos.

Kaksipäiväiset juhlat alkavat lauantaina klo 13. Hiitola-säätiön järjestämässä seminaarissa paneudutaan Raija Collanderin johdolla karjalaisiin sananparsiin, kuten Tuhat tulj, ko poika tulj, lehmä män, ko tyttö tulj. Kahvitarjoilulla höystettyyn ilotellua ja muiste-

luja sisältävään tilaisuuteen on vapaa pääsy.

Lauantai-illan kruunaa klo 19 alkava Iloinen Karjalainen ilta. Iltamien ohjelmassa esiintyvät muun muassa Luvian Karjalaseuran tanhuryhmä, Petri Nieminen musiikkiryhmineen ja lauluyhtye Evakot. Iloista karjalaista jutustelua kuullaan Arvi Heinonselta. Mukana mahtuu yhteislaulua, arvontaa ja lopuksi tanssia Tarmo Peltomaan yhtyeen säestäessä.

Sunnuntai klo 9 nostetaan Kauppaoppilaitoksen lippu salkoon, minkä jälkeen siirrytään juhlamessuun Teljän kirkkoon. Siellä voi kuulla myös musiikkia Tiina Peltomaan ja Laatokan Laulajat -kuoron esittämänä. Messua seuraa kunnianosoitus

Tiina Peltomaa esiintyy Teljän kirkossa sunnuntain juhlamessussa.

Keski-Porin kirkkopuistossa Sankarivainajien ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkeillä. Ilmainen kirkolle lähtee Kauppaoppilaitokselta klo 9.30. Linja-auto palaa Keski-Porin kirkkopuiston kautta takaisin Kauppaoppilaitokselle.

Ennen klo 13 alkavaa pääjuhlaa Kauppaoppilaitoksella on tarjolla keittolounas ja kirkkokahvit. Pääjuhlan pääsymaksu 12 € sisältää väliaikakahvin.

Kati Fagerin juontamassa

pääjuhlassa voidaan kuulla ajatuksia suoraan Karjalan Liiton johdolta, kun kansanedustaja Marjo Matikainen-Kallström pitää juhlapuheen. Puheiden lisäksi on mahdollisuus nauttia korkealaatuisista musiikkiesityksistä: ovathan paikalla muun muassa laulaja Pauliina Kiuru sekä Sami Tupala ja Aarne Laasonen, joita säestää hanurilla Unto Lehtonen. Lauluryhmä Evakot ja sahansoiton suomenmestarit tuovat omat lisämausteensa päivän juhlahetkeen.

(vasemmalla) viihtyi Kurkijoki-osastolla oikein jonkin aikaa. Esittelijänä varapuheenjohtaja Lauri Laukkanen.

61. Hiitolan pitäjäjuhlat

Porissa 2.-3.8.2008
Porin Kauppaoppilaitos,
Luvianpuistokatu 1

La 2.8. klo 13 SEMINAARI

Iloittelua ja muisteluja karjalaisten sananparsiin parissa Raija Collanderin johdolla. Visailu.

Tilaisuuteen vapaa pääsy, kahvitarjoilu

klo 19 ILOINEN KARJALAINEN ILTA

Ohjelmassa mm. musiikkiesityksiä, karjalaista jutustelua, kansantansseja, arvontaa ym.

klo 21 ilta jatkuu tanssilla, tanssittajana Tarmo yhteineen Pääsymaksu 10 € sisältää väliaikakahvin

Su 3.8. klo 9 LIPUNNOSTO juhlapaikalla,

lippulaulu

klo 9.30 ilmainen linja-autokulj. kauppaoppilaitoksen

parkkipaikalta

klo 10 MESSU Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50, Pori

Saarna pastori Pertti Kymäläinen, liturgia pastori Jyrki Kaukanen

musiikkiesityksiä Tiina Peltomaa, Laatokan Laulajat

Messun jälkeen kunnianosoitus muistomerkeillä Keski-Porin

kirkkopuistossa

klo 13 PÄÄJUHLA

Juhlapuhe Karjalan Liiton vpj. Marjo Matikainen-Kallström, ohjelma mm. Meri-Porin soittokunta, Pauliina Kiuru, sahansoiton suomenmestarit ym.

Pääsymaksu 12 € sisältää väliaikakahvin

Myyntissä keittolounas 5 € ja kirkkokahvit 2 €
kohtauspaikka - tuotemyyntiä

Toivotamme kaikki lämpimästi tervetulleiksi!

Hiitola-säätiö - Hiitolan Pitäjäseura ry.

Jouko Hämäläinen toi tyttärentyttänsä Sofian viime vuoden Hiitola-juhlaan tutustumaan karjalaiseen henkeen.

Jatkoa siv. 1

simmäinen kymmenvuotiskausi sodan jälkeen, suunnittelee Vähä-Heikkilä.

Vähä-Heikkilän toiveena onkin, että Vampulan Karjalaseura alkaisi ylläpitää rakennusta. Vampulan Karjalaiset ry:n puheenjohtaja Paavo Tuunainen kertoo

seuran järjestävän Vampulaviikolla heinäkuun toisella viikolla avoimet ovet kunnostetussa karjalaistalossa. Näin yleisö pääsee heti tuoreeltaan tutustumaan Toivaisen tilalla olevaan perinteiseen karjalaistaloon.

– Olemme kiitollisia Jorma Vähä-Heikkilälle suurenmoisesta kulttuuriteosta,

minkä hän teki pelastaessaan talon, kiittelee Tuunainen ja kertoo suunnitelmissa olevan koota alueelle vanhaa karjalaista kalustoa, ehkä koneita ja kalusteita.

Karjalaisuutta esille

Tuunainen ja Poutanen toteavat, että runsaat 40 jäsentä käsittävä karjalaseura alkaa olla ikärakenteeltaan varsin korkea. Ainakin keran kuukaudessa kuitenkin järjestetään jotain tapahtumaa. Voimien mukaan seura osallistuu Kurkijoki-juhlisiin ja vuorollaan vastuutehtäviin niissä, joten kyllä he varmasti perinnetalostakin pitävät huolta.

– Karjalaista perinnettä on tuotu yleiseen tietoisuuteen mm. Vampulaviikolla seuran järjestämän kyykän haasteturnausten avulla. Sekajoukkuein pelattavaan

Entisen navetan puhtaiden seinien sisällä on Paavo Tuunaisen (vas.), Jorma Vähä-Heikkilän ja Erkki Poutasen mukava tarinoida.

kisaan osallistuu nelisenkymmentä pelaajaa, iloitsee Tuunainen.

– Kuukausittain pidettävien tupailtojen lisäksi olemme joka vuosi järjestäneet kesäisen kirkkopyhän. Myös tiedotusvälineiden

kautta on kerrottu karjalaisista ja heidän toiminnastaan, joten kyllä Vampulassa on tietoa karjalaisuudesta levitetty, toteaa puolestaan Erkki Poutanen ja esittelee paksua leikekansiota sekä joitakin vuosia sitten

erään lukiolaisen tekemää monisivuista tutkielmaa karjalaisten sijoittumisesta Vampulaan.

Kullervo Huppunen

Asunto-osan seinällä oleva Kurkijoen Vätikästä tuotu taulu saanee seurakseen evakkoelämästä kertovia kuvia.

Kurkijokelainen kansansoittajan poika

Tauno Äikään haastattelu vuodelta 1980

- Kurkijoen kanttori-urkuri Heikki Miettinen se minun elämänurani viitoitti. Isäni oli maanviljelijä, tavattoman musikaalinen maanviljelijä, ja luulen hänen olettaneen, että pojat jatkavat samaa ammattia. Oikeastaan koko isäni suku on ja oli erittäin musikaalista. Isä soitti harmonikkaa, hänen serkkunsa, kirjailija-maalarina ja sanomalehtimiehenä tunnettu Viljo Kojo sekä hänen isänsä viulua. Ja äidin puolelta löytyi laulutaitoisia niin paljon, että isä hankki kotiimme oikein urkuharmonin voidakseen säestää mummoa ym. sunnuntaiaamun virrenveisuissa.

- Ihojärven kylässä kirkonkylään oli runtas 10 kilometrin matka, eikä sitä joutanut joka sunnuntai kirkolle lähtemään. Olin nelivuotias, kun tämä soitopeli kamarimme nurkkaan ilmestyi. Muistan, että tulimme setäni häistä, kun äitini sylissä istuen vetäisin kaksikäteisesti häissä kuulemani ”Ottakaatte irti elämästä”. Soittelin sitä muutaman kuukauden, kun isä alkoi opettaa minulle virsiä, oikein nuoteista.

- Ensimmäinen virsi oli numero 144 vanhasta virsikirjasta, taisi olla kymmenvärssyinen. Sitä mummoni sitten aina heleällä äänellään veisasi. Sen jälkeen sain aina toimia lukkarina, joskus pitkissäkin sunnuntaiveisuissa.

Kertoja on nykyinen taiteilijaprofessori, Sibelius-Akatemian urkujen soiton lehtori ja Helsingin Johanneksen kirkon urkuri Tauno Äikää. Ei vielä edes eläkeiässä. On käynyt viisi ja puoli vuotta sotaa, toiminut sitä ennen Koiviston kauppalan urkurina siellä koti-Kannaksella, pääsi sotien jälkeen Kuopion maaseurakunnan urkuriksi, sieltä Keski-Lahden seurakuntaan, mistä v. 1958 nimitettiin pääkaupungin avaimman kirkon (vetää 3 000 henkeä tiukan paikan tullen) 74-äänikertaisten urkujen haltijaksi. Jo 22 vuotta hän on tämän mahtavan kirkon kauniisti soivia urkuja soittanut. Ihan tavallisia saarnavirsiä tai komeaa Matteuspassiota, Bach tuntuu olevan hänelle erittäin rakas, säestänyt 16 vuotta ystävänsä ja työtoverinsa Sulo Saaritsin jokasunnuntaista laulua, antanut lukemattomia urkukonsertteja tai toiminut solistina esimerkiksi Viipurin Lauluveikkojen vuotuisessa adventtikonsertissa ym. ym. ym.

- Kurkijoen lukkarit sattui kerran olemaan meillä, kun

minä lurittelin urkuharmonia, jatkaa Tauno Äikää. Taiteilija Heikki Miettinen heräsi. ”Tuolle pojalle pitää antaa oppia. Lähettäkää hänet luokseni, niin opetan”, sanoi Miettinen isälleni, ja kolme vuotta minä poika rvasin Lukkarinmäellä. Talvella hiihdin, kesällä ajoin polkupyörällä tuon 20 kilometrin matkan, pahimpina rospuuttoaikoina kävelin.

- Heikki Miettinen oli innoittava opettaja, antoi joskus soittaa Kurkijoen kirkon urkuja. Lienen silloin ollut 12-vuotias ja muistaakseni soitin Bachia. Kun täyten 15, olivat opettajani ja isäni sopineet, että saan yrittää Viipurin Kirkkomusiikkiopistoon. Sinne pääsy kyllä edellytti 17 vuoden ikää, mutta Miettinen oli sitä mieltä, että voihan sitä yrittää...

- Hellin Sivori, Väinö Haapalainen ja Venni Kuosma muodostivat sen korkean radin, joka kuunteli koesoittoani. Onnistuin! Vieläpä kehuivat sävelkorvaani.

- No, kolmen vuoden kuluttua olin valmis urkuri. Äänenmurroksen takia en samanaikaisesti voinut suorittaa lopullista laulutenttiä, vaan lauloin sen vuotta myöhemmin. Vastatien jälkeen suoritin diplomit niin urkujen kuin pianonkin soitossa.

Talkoilla tehtyä ja kerättyä

Tämän kirjoittaja muistaa tuon nuoren Viipurin aikaisen Tauno Äikään. Meillä oli yhteisiä nuorisoseuraharrastuksia. Tauno esiintyi, ja Kyllikki taputti käsiään. Sivorin opiston silloiset opiskelijat Ahtiainen Risto, Mälkin Eino ja Äikään Tauno muodostivat oman laulu- ja soittoyhtyeen. Sivustatueksi tulivat Ahtiainen Eelis ja Mälkin Olli. Kvartetti lauloi komiasti, ja Tauno soitti taivaallisesti ohjelman aikana Ol' kaunis kesäilta tai Läksin minä keäsyönä käymään ym.

Kun tuli tunti tanssia, oli poikien tahdistamana riemukasta jazzata tai liittää Malmstenin valsseja... Ihan herkistymme muistellemaan... Tauno kehuu, että heillä oli kovasti keikkoja siihen aikaan, joskus pojille oikein maksettiin, ja se oli hyvä lisä laihaan kukkaroon.

- Kyllä se Sivorin opisto oli erinomainen laitos. Opiston johtajana toimi Hellin Sivori. Hän oli tarmokas ja kokoava persoona. Joka toinen sunnuntai lauloimme

Viipurin tuomiokirkossa, Hellin johti ja uruissa oli itse Venni Kuosma. Oppilasaines oli kauttaaltaan lahjakasta, mutta kyllä meillä oli hyvät opettajatkin. Sanoisin, että Väinö Haapalaisen ja Vennin, samoin kuin pianonsoiton opettaja Sigrid Holst-Kuosman tapaisen, läpeensä musikaalisten opettajien ohjaamana oli ilo opiskella.

- Anna Mutanen, Anna-Liisa Keinänen, Sulo Saarits, Aimo Känkänen ja monen monet muut esiintyvät taiteilijat ovat 1930-luvun satoa. Pidämme edelleen yhteyttä. Meillä on oikein yhdistys: Ent. Viipurin Kirkkomusiikkiopiston opettajat ja oppilaat r.y.

- Pidimme konsertteja ja saaduilla varoilla hankimme kuvanveistäjä Armas Tirrosen valmistaman opiston perustajan, musiikkintirehtööri Emil Sivorin patsaan Nurmijärven kirkkopuistoon v. 1971. Urkutaiteilija Venni Kuosmalle ja hänen puolisolleen Sigridille pystytimme hautausmaalle Helsinkiin ja pidetylle johtajallemme Hellin Sivorille saimme hänen 80-vuotispäivänsä kunniaksi director musices -arvonimen.

Tämä korkeasti arvostettu haastateltavani pyrkii haastamaan kaikkea muuta, mutta ei itsestään. Kehuu mahdollisesti Heimo Haittoa, Jorma Hynnistä, Matti Tuloiselta ym. ja tietysti Sulo Saaritsia. Lea Pilttiä hän erikoisesti ihailee. Toimi kuusi vuotta hänen säestäjänään sekä konserttilavoilla että kirkoissa. Muistaa siinä sivussa yhteisiä amateerilaulajattaviamme sekä nykyisiä lahjakkaita urkuoppilaitaan Sibelius-Akatemiassa.

Äikää kehuu, että Suomen kansa on mahdolloman musikaalista. Hyviä laulajia ja soittajia löytyy muualtakin kuin Karjalasta, ihan jokaikisistä pitäjistä. Kaililla ei valitettavasti ole onnea päästä pinnalle. Ja siellä pysyminen se vasta vaikeaa onkin.

Monenmoiset konserttimatkat

- Kyllä minä vertaan esiintyvää taiteilijaa kilpaurheiluun. Hyvä fyysinen kunto ja terve itsekritiikki on oltava. Joka päivä on harjoiteltava. Ihminen ei ole milloinkaan valmis. Aina on yritettävä parempaan ja parempaan saavutukseen. Kyllä sitä vuorien varrella oppii tuntemaan omat kykynsä.

- En minäkään silloin

18-vuotiaana urkurina osannut edes haaveilla, että joskus soittaisin Lontoon Elizabeth Hall'issa tai mahtavilla 119-äänikertaisilla uruilla New Yorkin St. Bartholomew's kirkossa, jonka urkurina on toiminut itse Leopold Stokowski, tai Moskovan Tshaikovski-konservatorion suuressa, kauniissa ja erinomaisen akustiikan omaavassa konserttisalissa.

- Olin silloin ylen määrin onnellinen, kun Venni Kuosma halusi, että annan oman ensikonsertin Viipurissa. Hän kokosi ja harjoitutti minulle sopivan ohjelman. Konsertin järjestäjänä toimi professori Andrej Rudnev, ja se pidettiin maaliskuussa 1939 Viipurin tuomiokirkossa. Olen säästänyt kaikki arvosteluni aina Sivorin opiston ajoista lähtien ja tallettane ne yhteen matkalaukkuun.

- Kun sitten talvisota alkoi, vein laukun isälleni, ja hän oli niin suurenmoinen, että muisti aina pelastaa sen mukaansa evakkomatkoillan. Niinpä sitten sotien jälkeen sain tämän aarteen takaisin. Se antoi karjalaispojalle jonkinlaista luottamusta tulevaisuuteen.

- Sota-aikana ei minulla tietystikään ollut mahdollisuutta urkujen soittoon, mutta heti kun jostain tapasin pianon, alkoivat sormet syyhytää ja säveliä tuli tulvimalla. Kerran sain tehtäväkseni soittaa haitaria ”siellä jossakin”. Meni kaksi viikkoa, sitten alkoi tulla Äänisen aaltoja ja Kodin kynttilöitä ym. sekä etuettä takaperin.

- Ennätinpä v. 1938 kerätä opiskelurahoja ravintolamusikkonakin Turun Sampoalinnassa. Alussa yleisö oli kovin vaisua, mutta sitten turkulaiset lämpenivät ja tarjosivat vakituista työtä pianistina Seurahuoneessa. Suunnitelmieni oli tuo äsken mainittu ensikonsertti, joten kiitin ja lähdin Viipuriin. Niin, jotta ehkäpä sitä olisi elänyt ravintolamusikkonakin!

Kysymykseeni, montako konserttia Tauno Äikää on elämänsä aikana antanut, hän vastaa:

- Siitä on jo hyvin monta vuotta, kun yritin tuosta matkalaukku-leikekirjastani niitä laskea enkä ennättänyt edes puoleen väliin, kun sain jo 350. Sitten väsyin. Luulen, että vuosittain niitä on 40-60 kappaletta. Kierrän paljon maaseudulla, kaikki Pohjoismaat olen käynyt, Englanti tuli jo mainittua, Amerikassa pari kertaa ja pian on tulossa kiertue sen

länsirannikolla, Euroopassa varsin monessa maassa ja suuressa Neuvostoliitossa neljä eri kertaa.

- Ensimmäinen konserttini Neuvostoliitossa oli v. 1970, jolloin täältä lähti erikoinen ystävyysvaltuuskunta silloisen opetusministerin Marjatta Väänänen johdolla. Kysyin, harmonikkalako minä siellä soitan vai onko urut. Kazahstanin Alma-Ataan lähetettiin tiedustelu, ja vastaus oli: ”Kyllä on urut.” Ortodoksisessa kirkossahan ei yleensä ole instrumentteja, kirkkomusiikki lauletaan.

- Nykyisin on joissakin kaupungeissa suurimmat kirkot järjestetty konserttisaleiksi, ja niissä on hyvän fyygelin lisäksi hyvät urut. Bachia ja Vivaldia venäläiset kuuntelevat mielellään. Yleisö on erittäin musikaalista ja kaikki konsertit loppunmyytyjä. Nyt tammi-kuussa, jolloin tein tämän viimeisen pitkän kiertueeni, muistan, että Kiovassa sain soittaa uruilla neljä ylimääräistä, ja kun suosiosoituksesta ei tullut loppua, menin fyygelin ääreen ja soitin Sibeliuksen valssin. Sibelius on myös siellä hyvin pidetty.

- Yleensä minulla ei ollut aikaa jäädä konsertin jälkeen illanistujaisiin, mutta täällä aikataulu sen salli. Seurustelu oli tietysti vähän vaikeaa tulkin välityksellä, mutta ennen hotellin lähtöä soitin isännilleni kiitokseksi Sibeliuksen Finlandian.

- Sodan jälkeen olin niin musiikinnälkäinen, että Kuopioon päästyäni soitin kernaasti pianoa, myös konserteissa. Lahdessa toimin jonkin aikaa sikäläisen kaupunginorkesterin vakinaisena pianistina. Soitin pianolla mm. kaikki harppustemat. Johtajana oli silloin Martti Similä.

Keskittyminen urkuihin

- Mutta v. 1963, jolloin säestin viimeisen kerran Lea Pilttiä hänen jäähyväiskonsertissaan, päätin, että kyllä nyt yritän keskittyä yksinomaan urkuihin. Urkuparvella avautuu muusikolle aivan oma maailma. Tavallaan urut ovat kuin yhden miehen orkesteri. Niissä yhtyvät kaikki suuren orkesterin soittimet, soittajasta sitten riippuu, miten hän pystyy tätä orkesteria hallitsemaan. Jatkuvaa harjoittelua se ainakin vaatii, varsinkin konsertoivalta urkurilta.

- Yleensä aloitan päiväni pienellä lenkillä, sitten pulahdan kylmään veteen tai avantoon. Aamupäivän, jos aika antaa myöten, harjoittelen fyygellillä kotona, iltapäivällä uruilla kirkossa. Illat sitten menevät virka-tehtävissä, säestäjänä, solistina tai konsertin antajana. Luonnollisesti on päivisin hoidettava myös virka Sibelius-Akatemiassa.

- Tänä kesänä olen kiellettyntä lioista esiintymisestä. Uudet urut Rengon kirkkoon ovat tosin suunnitelmassa, ja asiaan kuuluu, että urkujen suunnittelija antaa niillä vihkiäiskonsertin. Muistelen, että olen toiminut asiantuntijana 25 urkujen suunnittelussa eri puolilla Suomea.

- Suurin työ kesäloman aikana tulee olemaan kahden äänilevyn valmistaminen. Soitan niissä uruilla pääasiassa Bachia ja Vivaldia. Siinä se kesä sitten huoneekin voimia kerätessä.

- Tuleva talvikausi on ankara. Amerikan ja Euroopan kiertueen lisäksi on vielä tiedossa Nürnbergin kansainvälinen urkuviikko. Ovat pyytäneet sikäläisten urkukilpailujen yhdeksi tuo-

Professori Tauno Äikää 27.7.1986 Kurki-Säätiön 40-vuotisjuhlan jumalanpalveluksessa Loimaan kaupunginkirkossa ”yhden miehen orkestereineen”. Kuva Rainar Hakulinen.

mariksi ja antamaan oman konsertin. Ohjelmaa on suunnattomasti! Sen kyllä olen jo nyt päättänyt, että kun sisimmässäni tunnen taiteen kipinän itsessäni ehtyvän, lopetan siihen. Ja se on varma!

Viimeinen lause tulee vakavana ja sellaisella varmuudella, että siihen on uskottava. Lopuksi vielä muutama sana tuosta erikoisesta Äikää-nimestä.

- Sukumme on Kurkijoen Elisenvaarasta. Olen kuullut, että Valkjärvellä olisi myös ollut Äikää-nimisiä. Kohta sotien jälkeen, jolloin meitä karjalaisia kohdeltiin vähän joka puolella Suomea ikäänkuin toisen luokan kansalaisina, olimme vakavasti päättäneet muuttaa nimeämme.

- Anomus oli jo Suomalaisuuden Liitossa, mutta siltä soittivat ja sanoivat: ”Äikää ihmeessä tehkö selaista tyhmyyttä! Äikää on ikivanha karjalainen nimi. Kyllä teikääläiset ovat ajattelemtomia, kun muuttavat hienot ja aidot karjalaisnimensä joksikin tekaistuksi nimeksi.” Päätimme, että olemme ja pysymme Äikäänä, ja hyvinhän tuon kanssa on pärjätty.

Kyllikki Wikström

Julkaistu Karjalan Heimo-lehden numerossa 5-6/1980.

Tauno Äikää kansainvälisesti tunnustettu urkutaiteilija

Urkutaiteilija, professori Tauno Äikää, maamme kirkkomusiikin keskeinen vaikuttaja oli vuosikymmenten ajan suomalaisen säveltaiteen arvostettu lähettiläs niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Tauno Äikää syntyi Kurkijoen Ihojärvellä. Hän suoritti kanttori-urkurin tutkinnon Viipurin kirkkomusiikkiopistossa vuonna 1937 ja sen jatko-osaston vuonna 1939 opettajanaan Venni Kuosma. Sibelius-Akatemian urkudiplomin hän suoritti v. 1950 (Elis Märtonson) ja pianodiplomin v. 1951 (Sigrid Holst-Kuosma ja Ernst Linko).

Äikään ulkomaisina opettajina ovat toimineet Günter Ramin, Hermann Keller, Friedrich Höpner, Anton Heiller, Marie-Claire Alain ja Finn Viderø (urut) sekä Suzanne Guébel (piano). Urkuensikonsertin hän piti Viipurissa v. 1939 ja Helsingin piano- ja urkuensikonsertit v. 1947.

Kotimaan lisäksi Tauno Äikää konsertoi säännöllisesti ulkomailla ja esiintyi vuodesta 1949 Pohjois-

maitten lisäksi eri puolilla Keski-Eurooppaa sekä Iso-Britanniassa, Neuvostoliitossa, Yhdysvalloissa ja Kanadassa. Merkittäviä konserttikaupunkeja olivat mm. New York, Washington, Moskova, Pariisi, Lontoo, Praha ja Nürnberg.

Tauno Äikää toimi kanttori-urkurina Koivistolla 1939-42 ja Kuopion maaseurakunnassa 1942-51, urkurina Lahden seurakunnassa 1951-58 ja Helsingin Johanneksen seurakunnassa 1958-82, Viipurin musiikkiopiston (Lahti) pianon- ja urkujensoiton sekä kenraalibasson opettajana 1951-68 ja Sibelius-Akatemian kirkkomuusikoiden kouluttajana 1958-83.

Äikää oli kansainvälisesti tunnustettu urkutaiteilija, joka lukuisilla ulkomaisilla konserttimatkoillaan teki tunnetuksi myös suomalaista urkumusiikkia. Hän toimi Pohjoismaisten kirkkomusiikki- ja musiikkipäivien suomalaisena edustusurkurina sekä eri musiikkipäivien, taidetapahtumien ja kansainvälisten urkuviikkojen solistiesiintyjänä.

Kurkijoella syntynyt Tauno Äikää oli useasti mukana Kurkijoki-Seuran joulujuhlissa osallistuen ohjelmaan sekä soittaen että säestäen solisteja ja yhteislauluja. Tässä vuoden 1988 joulujuhlissa Karjalatalolla otetussa kuvassa Äikää on keskimmäinen. Kun Kurkijoella viikko sitten olleet kotiseutumatkalaiset saivat viestin Tauno Äikään poismenosta, he pitivät tämän muistoksi Lopotissa hiljaisen hetken, minkä jälkeen lauloivat yhteisesti laulun Iltahuuto. Monilla oli omia muistoja tuosta vaatimattomasta Kurkijoella syntyneestä suurmiehestä.

Äikää oli myös paljon käytetty urkuri kirkko- ja oratoriokonserteissa sekä levytyksissä. Johanneksen kirkon Musica organi -saran hän aloitti v. 1958. Hänen asiantuntemustaan on usein käytetty hyväksi myös urkujen suunnittelussa. Lea Piltin konserttisäestäjänä hän toimi 12 vuoden ajan.

Äikää vastaanotti elämäntyöstään monia kunni-

anosoituksia, esim. Pro Finlandia -mitalin, valtion säveltaidepalkinnon, Wihurin kunniaapalkinnon ja kirkon musiikkipalkinnon. Hän oli useiden kuorojen kunnia- ja taiteilijajäsen sekä Suomen Kanttori-urkuriliiton, Organum-seuran ja Lahden Kansainvälinen Urkuviikko ry:n kunniajäsen. Director musices -arvonimen hän sai v. 1952 ja professorin ar-

vonimen v. 1974. Hän osallistui talvi- ja jatkosotaan rintamajoukoissa ja oli sotilasarvoltaan vääpeli.

Kalevi Kiviniemi

Tiedot Ermo Äikään suostumuksella uusimman levyn ”Tauno Äikää – Johanneksen kirkon urut” kannesta (Fuga 9252).

Tietoa jakamassa

Kurkijoki-Säätiön osastolla jaettiin tietoa Kurkijoesta, Karjalasta, Kurkijoki-Säätiöstä, Kurkijokelaisesta, Kurkijokimuseosta, pitäjäjuhlissa, Kurkijoki-Seurasta, Oinas-pumpusta, neulakintaan ja piiskan teosta ja kaikesta mahdollisesta ja mahdollisesta. Neuvottiin, jos osattiin. Osastolla oli tietoa jakamassa kaiken kaikkiaan yhdeksän henkilöä. Suurkiitokset heille!

Pitäjäjuhlaliput ennakkoon edullisemmin

Tilaa tai hae toimituksesta Kurkijoki-juhlan lippupaketti ennakkohintaan 15 euroa (normaali 10 + 7 euroa).

Toimitus on auki jälleen tiistaista 22.7. lähtien (sitä ennen loman vuoksi kiinni).

Kurkijokelainen

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. (02) 762 2551, 050-521 3336 (ei vastata 10.-21.7.)
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kurkijoki-museo

LOIMAALLA Kojonperäntie 446

AVOINNA: Sunnuntaina 13.7. klo 12-16

Pitäjäjuhlaviikonloppuna lauantaina 9.8. klo 12-18
sunnuntaina 10.8. klo 11-13 ja 15-18.

Muulloin sopimuksen mukaan, puh. 0500-875 211 / Eino Vepsä
tai 050-342 6608 / Antti Eklund.

Eskon puumerkki

Viikon kuva Kurkijoelta

Sorjia tyhjennettiin tiistaina 1.7. tällä tavalla. Mukaan otettiin – kuten esi-isät olivat tehneet lähes 70 vuotta sitten – se, mikä jakettiin kantaa. Pirkko Kaartisen (vas.) juuret Kulanvaaran tilalla ja Sirkka Peltolan juuret Vesikon tilalla. Kuva Ari Peltola.

Marttana maailmalla

Vuosi sitten vietin pari elämysrikasta kuukautta Beninissä, Länsi-Afrikassa. Minulle tarjoutui tuolloin mahdollisuus osallistua myös marttatyöhön. Ravitsemusterapeutti Heli Kuusipalolla oli toimeksianto luoda Grand Popoon hyötypuutarha, jossa elvytetäisiin alkuperäisten ravintorikkaiden afrikkalaisten hyötykasvien viljelyä. Se edellytti yhteistyötä paikallisen naisjärjestön, Amatsonien, kanssa.

Amatsonit ovat saaneet nimensä Dahomeyn kuningaskunnan naissoiteista. Ranska kukisti heidät ja valtasi maan 1890-luvulla. Aloituskokouksessa minä muun muassa kerroin Alli Kihlängin käynnistämästä Elisenvaaran marttayhdistyksen yhteistyöstä venäläisen sisarjärjestömmekanssa.

Eurooppalaisten tuomat viljelyskasvit syrjäyttivät aikoinaan alkuperäiset afrikkalaiset lajikkeet. Amerikasta tulivat tupakka, maapähkinä, maissi, maniokki ja eri papulajikkeet. Aasiasta portugalilaiset taas toivat riisin ja sokeriruohon.

Uudet lajit eivät ole olleet pelkästään siunaukseksi, vaan esimerkiksi maniokilla on huono ravintoarvo ja se aiheuttaa liiallisesti käytettynä aliravitsemusta. Lisäksi vientiä varten kasvatetut maapähkinä, kahvi ja tupakka vievät ravintokasveilta vähänkin käytettävissä olevan viljelyskelpoisen maan. Puuvillan viljely taas laskee maan hedelmällisyyttä.

Kalat ja ravut ovat rannikkoseudulla tärkeimmät proteiinin lähteet. Siellä

opin, että ravut voi syödä kuorineen, mutta niinpä paikallisilla ihmisillä onkin vahvat, valkoiset hampaat. Vaikka kyse on trooppisesta vyöhykkeestä, puhtaan veden saanti on suurimpia ongelmia. Viljelykasvien kastelemiseen vettä ei varsinkaan riitä.

Paikallisten ”marttojen” työ on aika lailla neuvontaan keskittynyttä kuten meilläkin. Amatsonien erikoisalana on erityisesti nuorten tyttöjen auttaminen muun muassa ompelukoulutusta antamalla. Plan ja muut kehitysyhteistyöjärjestöt pyrkivät tukemaan myös ennen kaikkea koulutusta.

Afrikkalaista ihmistä moititaan helposti laiskaksi. Kylissä kuokitetaan kuitenkin ahkerasti peltotilkuilla, val-

Voodoo-tanssin saloihin perehtymässä. Taustalla hurjasti pyörivät vartijajumalat Zangbetot. Esimerkiksi kanoja uhrautaan voodoo-menoissa, mutta myös uhrieläimet tarvitaan ravinnoksi, eli ne syödään myöhemmin hyvällä ruokahalulla. Kuva Reijo Mälkiä.

mistetaan perinteisin menetelmin suolaa, kasviöljyjä, koreja ja muita tarve-esineitä. Kyse on usein myös huonosta terveydentilasta.

Malaria on pahin vitsaus ja väestön keski-ikä vain 50 vuotta. Ihmiset ovat kuitenkin iloisia ja ystävällisiä.

Masennusta ei tunneta, ja itsemurha on käsittämätön asia heikäläisille. Elämästä osataan iloita, ottaa päivä kerrallaan, laulaa ja tanssia.

Pirkko Kaartinen

**Kurkijoen
pitäjäjuhlat**
9.-10.8. 2008

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
AA, VT Katri Ranta-Eskola
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Mauno Koiviston (vuonna 1983)
2. punkit
3. Gibraltarin salmi
4. ihon
5. Filisteasta
6. laivan keittiö
7. Viipuri
8. vesikauhu
9. Ahvenanmaan
10. D-vitamiinia

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
Aluesairaala

Erikoishammasteknikko MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ

Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

Pöydän päässä suomalais-afrikkalaisen kulttuurikeskus Villa Karon toiminnanjohtaja Kwassi, minä ja Heli, Linni, tulkkimme Carmen kulttuurikeskuksesta, koska keskustelu käytiin ranskaksi, ja pöydän toisella puolella Amatsonien edustajina heidän sihteerinsä Germaine ja puheenjohtaja Francoise. Kuva Reijo Mälkiä.